

Referat fra økologigruppemøte 21.9.2021, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma

Til stede: Stig Nordli (Hurdal, leder for gruppa), Liv Dervo (Nannestad), Oda Felix Sønslie (Statsforvalteren i Oslo og Viken), Henrik Langbråten (Nes), Pernille Aker (Hurdal) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Ada Engødegård (Østre Toten), Tor Fodstad (Eidsvoll), Estrella Fernandez (Viken fylkeskommune) og Rita Romsås Fjeldberg (Ullensaker).

Merknader: Pt. er det ikke avklart enda hvem som skal delta videre i økologigruppa fra Statsforvalteren. Inntil videre sendes evt. epost til Oda. Som vedlegg til innkallingen fulgte: «Klima og miljødirektoratets nærmere orientering om kommunenes oppgaver». For øvrig var det i innkallingen lenket til div. andre dokumenter som det også er lenker til i dette referatet.

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (20.1.21) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøtet (23.3.21), med særlig fokus på vedtakene i sak 1. • Referansegruppemøtet (29.4.21). • Div. Huvo-befaringer og andre Huvo-møter siden forrige møte i økologigruppa. • Observasjon av ny hogst av kantsoner ble drøftet, og brevet fra Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV), Landbruksdirektoratet og NVE – som klargjør ansvar for kantsoner (lenke) – ble drøftet. Kommentaren fra Norskog på den klargjøringen ble også drøftet. • Oppdatering av miljøtilstanden i VF: Aurtjern, Danielsetertjern og Tilløpsbekker til Vorma sør for Sundet (kjemisk tilstand) ble tatt inn i møtet. Tiltaksbehov drøftet. • Endelig et svar fra Miljødirektoratet på forslag om tiltak knyttet til krigsetterlatenskaper i grytehullsjøene. De kunne ikke prioritere det nå. • Artikkel i tidsskriftet «Fauna» om utbredelse av niøye, der forekomster i Huvo ikke var med. Er meldt inn til en av forfatterne. • Ørekyt anses ikke fremmed i Langen + bekkene til Langen + Skrukkelisjøen. Miljøtilstanden endret av SFOV i samråd med Huvo (Helge). • BaneNor/Jernbanedirektoratet - tiltaket i Risa. Huvo har ikke hatt kapasitet til befaring. Tas senere. • GLB har fulgt opp med habiattiltakene i Vorma sammen med SFOV (lenke). Videre oppfølging av fisketrappa i Svanfossen gjenstår. • Det er i sommer foretatt full klassifisering av Granerudsjøen (Stange) og Laupen, Store Øyungen og Skjellungen (Østre Toten) av Statsforvalteren i Innlandet og hhv. Stange kommune og Østre Toten kommune. • Tisjøen er prøvefisket, av Knut Harald Bergem. • Det ble drøftet om Huvo burde søke på tilskuddsordningen om rydding av stillehavsøsters og plastforsøpling i 2021 (lenke). • Det ble gitt en oversikt over hva Huvo har bistått med av konkrete innspill: Demningen i Jøndalsåa, innspill elvedelta-databasen Hurdalsdelta, ROS-analyse nytt vannbehandlingsanlegg (lenke), graving/legging av høyspentlinje som krysser Risa og ROS-analyse for sandfanganlegg på fylkeskommunale vegger. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Miljørettet Helsevern/kommuneoverlegene lager TQM for evt. oppblomstring av cyanobakterier. Huvo har gitt innspill. • Orientering om pågående høring på RMP, innføring av miljøkrav, og hvordan Huvo jobber med den. Det anbefales at kommunenes innspill er grundig vurdert både av personer med landbruksfaglig og miljøfaglig kompetanse. • Evt. innspill til det offentlige kartgrunnlaget ble drøftet (lenke). • VO sin mulighet til å søke VRM om midler ble drøftet. Det gjelder a) Plan og prosess b) Restaurering av vann- og våtmarksområder (lenke, frist 1.11.) og c) i tillegg melde inn på nytt behov for fagmidler for 2022 (ukjent dato). • Forespørsel fra Rambøll om å leie el-fiskeutstyret. • 5.3.21. Webinar NMBU. Vassdragsrestaurering (lenke). • 10.-11.3.21. Webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging (lenke). • Mars: Div. høringsmøter i regi av Viken FK ang. forvaltningsplanen. • 7.4.21. Kunstgressbaner og prosjekt. Viken FK. • 14.4.21. Presentasjon av 1000-sjøer undersøkelsen. M.dir. (lenke). • 19.4.21. FNF-teamsmøte med VO m.fl. ang. høringen av forvaltningsplanene. • 27.-28.4.21. Nasjonal vannmiljøkonferanse 2021 (lenke). • 11.5.21. Lederutviklingskurs for DL i VO (arr: VRM) samt møte i vannområdeforum 2.6.21 på teams. • 3.6.21. Seminar. Miljø-DNA (lenke). • 24.8.21. Seminar: Hvordan håndtere evt. brann i nye klimaløsninger samt slokkevann vs. forurensing i vassdrag. Arr. Klima Østfold. • 23.9.21: Alger. Vannforeningen (lenke). • 16.-17.9.21. Seminar om vassdragsrestaurering (lenke). Der Huvo ga innspill til M.dir. i forkant. M.dir. brukte Huvo sin video fra prosjekt Øyangen i seminaret (lenke). • Kommende møte: 24.9.21: VRU-møtet. • Kommende møte: 15.11.21: Avløy fra båter og bobiler (lenke). Huvo har gitt innspill. • Kommende møte: 25.-26.11.21: Samling vannområdeforum. • Orientering om fagmidler mottatt fra VRM, der Huvo skal styre prosjektene. Gjelder Honsjøen, bekker til Lysjøen, utløpselv Utsjøen. Sistnevnte tilskudd må tilbakebetales, men vil stå «først i køen» neste år. • Utsettelsene for Honsjø-prosjektet (tillatelsen) og tilbakebetaling av tilskudd/ utsettelse for prosjektet Lysjøen-utløpselv. • VRM har endret på fordelingsnøkkelen av statlige midler til VO. Liten betydning for Huvo, og i tråd med vårt innspill. • 17.9.21: «Ny strategi for å restaurere vassdrag». • Høsten 2021 kommer en oppdatert tiltaksveileder på restaurering (NORCE m.fl.) • Ny app for registrering av fiskevandringshindre/barrierer: AMBER barrier tracker. Data derfra skal inn i nasjonal database. Huvo notat 2/2017 er meldt inn til NIVA. Som skal ta det med videre. • Miljøvennlig erosjonssikring ble drøftet, med utgangspunkt i tidligere metode-innspill fra Viken FK (Estrella) og svar fra Nes kommune ang. innspill til SMIL, om typetegninger/metodebeskrivelse og roller: tiltakshaver – kommune. Må også huske å involvere NLR som rådgiver for metodevalg. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> a) Statsforvalteren gir tilbakemelding på om nye tiltak må legges inn i Vann-Nett fordi miljøtilstanden nå er endret i VF: 002-4156-L, 002-4186-L og 002-1581-R Evt. hva og hvem. b) Generelt anbefales det at VO varsles med en oversikt over VF som evt. endrer miljøtilstand når data importeres/vurderes årlig i Vann-Nett av Statsforvalteren. c) Huvo bør spille inn igjen behovet for oppfølgende tiltak/kunnskapsinnhenting på 	<p>Oda</p> <p>Oda</p>
--	-----------------------

	<p>krigsetterlatenskaper i grytehullsjøene ved neste planrullering (2028-33), dersom ikke kommunens innspill til rulleringen av forvaltningsplanen (2022-27) når fram.</p> <p>d) Huvo søker ikke på tilskuddsordningen om rydding av stillehavsøsters og plastforsøpling i 2021, men videreformidler til referansegruppa i tilfelle noen der ønsker å delta/søke.</p> <p>e) Ingen ønsker å gi ytterligere innspill til TQM cyanobakterier. Men gruppa ønsker å bli varslet/orientert når den er klar.</p> <p>f) Det tas inn i vannområdeforum hvorvidt det er aktuelt å se nærmere på koblingen mellom vannforvaltningens verktøy (særlig Vann-Nett) og det off. geografiske kartgrunnlaget – DOK – som brukes i arealplanleggingen (lenke).</p> <p>g) Informasjon og oppfordring til evt. bruk av AMBER barrier tracker sendes til referansegruppa.</p> <p>h) Huvo følger opp innspillet om metoder for miljøvennlig erosjonssikring (særlig i sand/leireområder) og hører om NIBIO kan utvikle godkjente metode-beskrivelser, som så tiltakshaver kan søke kommunene om å benytte.</p>	<p>Helge</p> <p>Helge</p> <p>Helge</p> <p>Helge</p> <p>Helge</p> <p>Helge/Estrella</p>
3	<p>Huvo – problemkartlegginger/prosjekter</p> <p>Helge orienterte om:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gjennomført elektrofiske i 23 bekker/elver, over 43 stasjoner i august/september i år. Huvo-notat skrives når det blir kapasitet. Det har ikke vært kapasitet til å legge inn tidligere resultater i Artsdatabanken enda. • Innsamlingen av hoder/skjell fra storørret pågår som før. Kun 3 nye i 2020. • Ny fiskedød i Risa 2. juni. Omdisponert/endret bestillingen fra Rambøll. De gjennomførte ekstra prøver 4. juni, og bistår Huvo videre med råd. Det tas videre inn til Mattilsynet. Mattilsynet kan betale for miljøgiftprøver, men ikke obduksjon/vevsprøver. Huvo har de 6 fiskene i fryseren, og leverer til valgt laboratorium så snart Rambøll har gitt råd og dette er drøftet ferdig med Mattilsynet. Det synes å være store mangler i gjeldene metodikk for å påvise evt. uhell knyttet til de sprøytemidler som muligens har forårsaket fiskedøden. • HyMo Høverelva-Hurdalselva (lenke). Møte i arbeidsgruppa avholdt (lenke), og feltarbeid utført som planlagt. Utfordringer ifm. at prosjektleder i Multiconsult bytter arbeidsgiver 1. oktober. Det avtalemessige må endres. Pt. uavklarte forhold knyttet til de to barrierene/fisketrappene, som i liten grad inngår i bestillingen til Multiconsult. • HyMo Honsjøen (lenke). Umulig å rekke fristen mellom siste tillatelse og kravet om ferdigstilling innen sept. Søkt om utsettelse til innen oktober, og nylig fått positivt svar. Oppstart graving tentativt 4. oktober. Ellers «i rute». • HyMo Lysjøen (lenke). Umulig å rekke fristen mellom siste tillatelse og kravet om ferdigstilling innen sept. Søkt om utsettelse, avventer svar. Må returnere både fagmidler (VRM) og tilskuddet fra M.dir. dersom avslag. God kommunikasjon med Stange Almenning om mulig scenario. Må det utsettes, så må det søkes på nytt. Etter årsskiftet blir kulverten ca. 30.000,- dyrere. • HyMo Bekker inn til Lysjøen. Ble splittet ut, slik at Stange JFF har vært formell søker. Huvo laget forslag til tiltaksgjennomføring (lenke), som er brukt i søknadene fra Stange JFF. Er fulgt opp så langt det er mulig i år (lenke). Siste justeringer tas neste år. I rute. Huvo skal bistå med rapporteringen. • Mottaksanlegg for båtseptik ble åpnet i Årnes i juni (lenke), i tillegg til de 2 som ble åpnet i fjor i Hurdalssjøen. Anlegget i Sundet er i planleggingsfase. • Brosjyre om gjenvinning av landbruksplast er ferdig (lenke). Følger vedlagt. <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u></p> <p>1. Økologigruppa stiller seg bak omdisponeringen av prosjektet til Rambøll på Risa, og at det sannsynligvis må belastes Huvo-prosjektet mer enn foreliggende avtale for Risa (på 50.000,-).</p>	

	<p>2. Økologigruppa mener at såfremt det framkommer at det sannsynligvis ikke finnes egnede metoder for evt. å kunne fastslå om tillatte pesticider gir toksiske effekter i vassdrag, så bør Huvo utfordre Mattilsynet/Miljødirektoratet, gjerne sammen med Statsforvalteren på det.</p> <p>3. Økologigruppa mener at utfordringer videre i Hurdalselv-prosjektet avklares direkte mellom DL i Huvo og Hurdal kommune. Faglig gjelder det særlig opp/nedvandringen forbi demningene, og ansvarsforholdene der. Avtalemessig bør også prosjektgruppa involveres.</p> <p>4. Med forbehold om konklusjoner mm fra Multiconsult, så mener økologigruppa og DL i Huvo at det i utg.pkt. ikke bør søkes om tilskudd på tiltaksgjennomføringen før det er samsvar mellom prosessrammer for tilskudd og tillatelser som står i forhold til den tiden gjennomføringen i praksis tar (jf. årets erfaringer). Det må også avklares hvem som kan/vil være formell søker.</p> <p>5. Dersom Hurdal Verk FH og/eller Hurdal JFF og/eller eier av demningen ved Flaen ønsker å søke om tilskudd for å vurdere miljøtiltak (dvs. utredning), stiller Huvo seg bak en slik søknad. Men Huvo kan ikke påta seg å være søker nå, med mindre det er avklart at Huvo vil ha kapasitet til det neste år og det er tidsmessig mulig å gjennomføre ift. krav og frister i søknad/tilskudd.</p>	<p>Helge</p> <p>Helge, Stig, Tor</p>
4	<p>Status tiltaksrettet overvåking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Status for vassdragsovervåkingen for 2021 ble referert (kjemi og påvekstalger) og resultatene samt leveringstiden drøftet. • Premisser for ny anskaffelse på tiltaksrettet overvåking ble drøftet. <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dersom noen ønsker å bli med Rambøll ut når bunndyrprøvene skal tas i november, så kontakt Helge. 2. I utg.pkt. mener økologigruppa at stasjonene 17 (Stensbyelva nedre stasjon), 18 (Elstadbekken) og 19 Holsjøvassdraget (ved Fløyta) nå kan tas ut, fordi det er dokumentert god/svært god tilstand for vannkjemien. 3. Hurdal kommune ønsker fortsatt at stasjonen i Hurdalselva tas inn i den felles overvåkingen. 4. Pga. observasjonen av «punktert kvikkleire-lomme» og resultatene for 2021, bør det sannsynligvis tas prøver både opp- og nedstrøms leire-områdene i Gudmundsbekken i én sesong (2022) som et ekstra tillegg. Ellers er det ikke behov for flere stasjoner. 5. Utfordringene med stasjonen i Sentrumsbekken er kjent, men gruppa er enig i at dagens stasjon bør videreføres én ny periode, før endelig konklusjon kan trekkes. 6. Det må sjekkes ut om det er behov for endringer i anbudet som følge av endringer etter klassifiseringsveileder 02-2018. 7. Gjennomført ringtest de siste årene i regi av Miljødirektoratet bør nå være et kvalifikasjonskrav. I tildelingskriteriene bør forventet leveringstid/frister/samarbeidsevne (pkt. 6 og 8 i forrige anbud) vektet med X 2. 8. Fremdriftsplan for anskaffelsen og leveransen som forrige gang (lenke). 9. De som blir med på anskaffelsen og forestår tildelingen er repr. fra: Statsforvalteren, Hurdal, Eidsvoll, Nannestad, Nes og DL i Huvo. Andre i økologigruppa kan også delta dersom de ønsker. 	<p>Alle</p> <p>Oda, Helge</p> <p>Oda/Håvard, Stig, Tor, Liv, Henrik, Helge</p>
5	<p>Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak for 1. planperiode Hurdal kommune. Stig orienterte:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utsjekk av DDT-rester tas inn i budsjettet til kommunen igjen. • For øvrig er kommunens oppfølginger belyst i sak 3. <p><u>Nes kommune. Henrik orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens oppfølginger er belyst i sak 3, og er ellers ferdig gjennomført. <p><u>Nannestad kommune. Liv orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunens oppfølginger er belyst i sak 3, og er ellers ferdig gjennomført. <p><u>Statsforvalteren i Oslo og Viken. Oda orienterte:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølgingen av COWI-rapporten er lagt inn i grunnforurensingsdatabasen. 	

	<ul style="list-style-type: none"> Vassdragskalkinger er gjennomført som planlagt (i uke 32/33), dels vha. helikopter og dels kalkingsbåt. (HJFF: 7 vann, BJFF: 4 vann, EFS: 3 vann). Det tas løpende vannprøver vår og høst av kalkede vann. Statsforvalteren vil også i år gi penger til tiltaksrettet overvåking i regi av VO. Per nå er beløpene ikke avklart. Beskjed gis til VO så snart det er avklart. <p><u>Ullensaker kommune, Eidsvoll kommune, Østre Toten kommune og Viken FK</u> måtte melde forfall til møtet. Informasjon utover det som framkom i sak 3 ble ikke gitt i møtet, bortsett fra orientering om at eiere/videre progresjon for kulvertene i Gudmundsbekken fortsatt ikke er avklart. Jussen/eierforholdene er komplisert.</p>	
6	<p>Oppdateringer i Vann-Nett ifm. godkjenningen av forvaltningsplanen/ tiltaksprogrammet</p> <p>Helge orienterte kort om innspillene (1144 stk) som er gitt til VRM på høringen av forvaltningsplanen (2022-27). Det skal opp på VRU-møtet 24.9. for godkjenning, før det sendes videre til behandling i fylkestingene og videre til sentral godkjenning.</p> <p>Det er ikke gitt innspill i høringen som berører Huvo særskilt, bortsett fra Store Svartungen og Hurdalssjøen. VRM har ikke endret noe for Store Svartungen, men i dialog med NVE flyttet Hurdalssjøen fra 1. til 2. prioritet for konsesjonsinnkalling (i vedlegg 7). Det ble gitt innspill til VRM som kan gjelde alle/de fleste VO. VRM sender det senere til VO. Men det er en generell oppfordring til alle VO/sektormyndigheter om å gå gjennom tiltakene i Vann-Nett på nytt, for å evt. legge inn flere tiltak og oppdatere det som ligger der.</p> <p>Siste frist for å oppdatere Vann-Nett slik at endringen skal med videre til fylkestingene, er 1. november. Men Vann-Nett skal være dynamisk.</p> <p><u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Økologigruppa mener at å flytte Hurdalssjøen i forvaltningsplanens vedlegg 7 fra 1. til 2. prioritet bør være ok, så lenge det kun er snakk om en tidsmessig utsettelse. Oppdatering av Vann-Nett for Nannestad: Helst fysiske møte, evt. teams – der kommunens repr. i alle 3 faggrupper, prosjektgruppa og DL i Huvo deltar sammen. Men det er mulig at det kan tas på enklere måte dersom det er lite som pt. kan oppdateres. Tilbakemelding gis til Helge, etter en intern runde. Oppdatering av Vann-Nett for Hurdal: Helst fysiske møte, evt. teams – der kommunens repr. i alle 3 faggrupper og DL i Huvo deltar sammen. Men det er mulig at det kan tas på enklere måte dersom det er lite som pt. kan oppdateres. Tilbakemelding gis til Helge, etter en intern runde. Oppdatering av Vann-Nett for Nes: Helst fysiske møte, evt. teams – der kommunens repr. i alle 3 faggrupper og DL i Huvo deltar sammen. Men det er mulig at det kan tas på enklere måte dersom det er lite som pt. kan oppdateres. Tilbakemelding gis til Helge, etter en intern runde. Østre Toten har få tiltak, og det er sannsynligvis lite som kan oppdateres, men Helge avklarer med Østre Toten. Det avklares med Ullensaker og med Eidsvoll hva de mener. 	<p>Liv</p> <p>Stig</p> <p>Henrik</p> <p>Ada/Helge</p> <p>Rita/Tor/Helge</p>
7	<p>Prioritering/oppgaver neste år for Huvo</p> <p>Innspill på oppgaver til «Arbeidsplan for Huvo 2022 og videre» og tilhørende budsjettbehov ble drøftet.</p> <p><u>Konklusjoner:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Det som ikke ble gjort i 2021– videreføres. Legge inn oppgaver som følger fra VRM. Prioritere oppgaver som ligger i Huvo budsjettet. Lysjøen må følges opp videre (i 2022 såfremt det er mulig). Hurdalselva følges opp, men det søkes ikke på vannmiljømidler for 2022 såfremt det fortsatt settes vilkår om at det skal gjennomføres samme året tilskuddet gis. 	<p>Helge, videre som forslag til prosjektgruppa. Alle punktene.</p>

6. Utredning av opp- og nedvandringen for de to demningene/fisketrappene følges opp, men i utgangspunktet er det dameiers ansvar. Huvo bør likevel bistå, særlig til utredningen.
7. Tiltaksoppfølgingen av Hegga og Gjødningelva avventes fra Huvo sin side, til lokalt initiativ og/eller tillatelser/tilskudd gis over minst 2 år.
8. Tiltaksoppfølgingen av Bjørtombekken, Løykjebekken og Nessa som pkt. 7.
9. Info – vasspest, ca. i år 2024.
10. Hersjøen- utredning av evt. oppfisking av biomasse, ca. i år 2023.
11. Nytt tiltak: «Rullerende arbeidsmøter/seminar» for bedre å implementere vannforskriften i kommunale plan- og prosesser. Må avklares med VRM.
12. Eventuelle flere innspill bør sendes **innen 14 dager** til Helge.
13. Økologigruppa spiller inn forslaget nedenfor til budsjettet for 2023.

Post: Utredninger/konsulentbistand:

Tema	Beløp
Vurdere utfisking i Hersjøen (eutrofi-reduksjon) som tiltak	100.000
Genkartlegging storørret i Hurdalssjøen	100.000
Miljøgifter - mikroplast	100.000
Utredning av tiltaksbehov for fisketrappene i Høverelva-Hurdalselva	50.000
Seminar: Vannforskriften inn i saksbehandlingen i kommunene	50.000
Div. annen problemkartlegging (etter løpende behov)	100.000
Sum foreslått budsjettramme for utredninger/konsulentbistand:	500.000

Post: Tiltaksgjennomføring:

Tema	Beløp
Habitatforbedrende tiltak i Høverelva-Hurdalselva	100.000
Restaurering av 2 demninger/fisketrapper i Høverelva-Hurdalselva	150.000
Habitatforbedrende tiltak i Hegga og/eller Gjødningelva	150.000
Habitatforbedrende tiltak i Risa, Løykjebkn., Bjørtombkn., Nessa	100.000
Info fremmede arter (vasspest etc.). Plakater mm.	50.000
Div. andre mindre typer tiltaksgjennomføring	100.000
Sum foreslått budsjettramme for utredninger/konsulentbistand:	700.000

8 **Beskyttende/forebyggende tiltak – hvordan få det bedre inn i saksbehandlingen**

Det er sendt ut en del nytt veiledningsmaterieell om hva som er kommunenes oppgaver knyttet til vannforvaltningen. Det viktigste er:

- Vann i statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning ([2018](#)), ([retningslinjene](#)),
- Vann i nasjonale forventninger til planlegging ([2019](#)).
- Veileder: Vannmiljø i arealplanlegging ([lenke](#)).
- Webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging ([lenke](#)).
- Veileder for bruk av vannforskriftens § 12, ny veileder i 2021([lenke](#)).

Viktige fokuspunkter i «den faglige» saksbehandlingen og kommunale planer er bl.a.

- Bruk av hensynssoner
- Planbestemmelser
- Konsekvensutredninger (innvirkning på vannets økologiske og kjemiske tilstand)
- Tillatelser som gis enkeltvis til div. tiltak, der konsekvenser ift. vannforskriften skal være tatt inn/vurdert.
- OBS: Bl.a. skogsbilveger, grøfter/erosjonssikring i jordbruket, reguleringsplaner oa. **skal** være vurdert ift. miljømål og vannforskriften der det er relevant.

Det gjøres også oppmerksom på at iht. NVE så er alle anlegg til jordvanning konsesjonspliktige dersom de har negative virkninger av betydning for allmenne interesser.

Det ble drøftet hvordan man kan «senke terskelen» for å få så komplisert tema som vannforvaltningen er inn i de «daglige» rutinene i kommune, særlig planprosesser, men også ordinær saksbehandling. Det er en felles oppfatning om at Huvo har klart å

	<p>jobbe godt med gjenopprettende konkrete tiltak, men at det er et forbedringspotensial for å innarbeide beskyttende tiltak. VO kan søke VRM om økonomiske tilskudd til plan- og prosessarbeidet i vannområdet, med frist 15.10.</p> <p><u>Konklusjon:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Økologigruppa mener at Huvo ikke søker om økonomiske tilskudd nå. Muligheten for «rullerende arbeidsmøter/seminar» for bedre å implementere vannforskriften i plan- og prosess i kommunene tas opp i vannområdeforum. Forslaget er at regional planmyndighet lager et «matnyttig» seminar, særlig for mindre kommuner (ikke by-kommuner), med f.eks. maks 20 deltagere og med konkrete eksempler. Viktig at kursholder(e) er godt kjent med kommunale planprosesser, så det ikke blir for overordnet. Så praktisk rettet som mulig. 	Helge (Stig, Liv, Tor kan evt. bistå videre med innspill).
8	<p>Eventuelt</p> <p>Liv orienterte om leirrasen ved Nygårdstoppen i Nannestad, og i korte trekk hvordan det er fulgt opp av NVE. NVE har varslet en omfattende kartlegging av kvikkleireområder på Romerike (lenke), og det er signalisert forventet stort behov for sikringstiltak. Sikringstiltak vil kunne bety at opptil 20-30% av ravinedalene vil gå tapt. Hun reiste en bekymring rundt dette fordi ravinedaler er rødlistet og har et svært rikt og verdifullt biologisk mangfold. Økologigruppa stilte seg bak den bekymringen. Liv sender en epost til økologigruppa på dette, der hun ber Statsforvalteren om å løfte dette videre til NVE/Miljødirektoratet.</p> <p>For å unngå at informasjonstettheten i møtene blir for høy, anbefales at orienteringer fra div. møter og andre mindre viktige opplysninger ikke tas inn i selve møtene, men kun i referatene.</p> <p>På slutten av møtet ble det vist 2 korte videoer som ble benyttet av Miljødirektoratet på nasjonalt seminar om restaurering av vassdrag 16.-17.9, hhv. om EUs vannrammedirektiv generelt og «Hva former en elv».</p>	Liv/Oda
	<p>Neste møte</p> <p>Tid: Onsdag 19. januar 2022. kl. 09.00 – 15.00.</p> <p>Sted: Eidsvoll kommune.</p>	Stig/Helge

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

Brosjyren: Gjenvinning av landbruksplast.

Huvo-notat 1/21: Restaurering av tilløpsbekker til Lysjøen, i Stange og Eidsvoll kommuner.

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		